

О. А. Туркот

**кандидат юридичних наук, керівник юридичного відділу
ГО «Об'єднання «Самопоміч» (м. Львів)**

ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ ЄВРОСОЮЗУ

Україні для входу в Євросоюз необхідно вдосконалити корпоративне законодавство. Депутати ВР України, залучившись підтримкою спеціалістів у вказаній галузі, ведуть роботу над розробкою та прийняттям відповідних законодавчих актів. Необхідно розглянути та проаналізувати напрацювання, які уже прийнято ВР України.

Президент України підписав Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів» [1], який за винятком окремих положень набере чинності 1 травня 2016 року. Метою вказаного Закону є зробити акціонерні товариства (далі – АТ) привабливими для інвестування. Хоча з іншого боку, у новій науковій літературі вказується, що на сьогодні українські підприємці стрімко втрачають капітали, тоді як занижений курс гривні сприяє інвестуванню грошей іноземними компаніями, зокрема ТНК [2, с. 118]. Тому можливо головною метою Закону є не стільки сприяння залученню іноземних інвестицій через реалізацію економічних механізмів менеджменту, а скільки через захист від протиправних посягань внутрішнього керівництва АТ та сторонніх «рейдерів».

Інвестування у діяльність АТ здійснюється на основі корпоративної форми інвестування, яка передбачає: - вкладання коштів в акції або частки у статутному фонді господарських товариств; - вкладання коштів в акції об'єднань підприємств; - вкладання коштів у майно акціонерних товариств - учасників холдингової компанії. Предметом цих договорів є інвестиції – майно або грошові кошти чи нематеріальні активи, які вкладаються в акції чи майно корпоративних суб'єктів господарювання [3, с. 115]. Нами у попередніх роботах було вказано на можливість зловживань своїми корпоративними права

акціонерів, сторонніх осіб, що приходили на ринок акцій під виглядом інвестора, та пропонувалися окремі шляхи боротьби із «рейдерством» [4, с. 11-16 та ін.]. А отже, будь-яке посилення захисту інтересів акціонерів (навіть міноритарних) сприятиме підвищенню інвестиційного клімату як в окремо взятому АТ, так і в державі в цілому.

Підвищення вимог до публічних акціонерних товариств (далі – ПАТ) посилить захист прав міноритарних інвесторів в Україні і суттєво наблизить Україну до виконання вимог Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. У вказаному Законі передбачено внесення змін до Закону України «Про акціонерні товариства» [5] в частині врегулювання введення інституту «незалежних директорів», які представлятимуть інтереси міноритарних акціонерів у ПАТ [6]. На нашу думку, це нововведення є позитивним, оскільки міноритарні акціонери тепер матимуть представника для захисту їх законних прав та інтересів.

Вказаним Законом внесено зміни до статті 8 ЗУ «Про акціонерні товариства» щодо встановлення для емісійних цінних паперів, що перебувають в обігу на фондових біржах, курсу – як середній біржовий курс таких цінних паперів на відповідній фондовій біржі, розрахований такою фондовою біржею за останні три місяці їх обігу, що передують дню, станом на який визначається ринкова вартість таких цінних паперів [1]. Таким чином, вказане нововведення унеможливить недобросовісним покупцям занижувати ціну акцій та забезпечить право викупу акцій за справедливою ціною.

Також, внесено зміни до статті 68 ЗУ «Про акціонерні товариства» [5] щодо переліку підстав, внаслідок яких акціонери мають право вимагати здійснення обов'язкового викупу АТ їх акцій, якщо вони проголосували проти надання згоди на вчинення товариством значних правочинів, у тому числі про попереднє надання згоди на вчинення значного правочину та проти надання згоди на вчинення товариством правочину, щодо якого є заінтересованість. На нашу думку, це також позитивне нововведення, оскільки у випадку, якщо акціонери не погоджуються із укладенням товариством значних правочинів, то

в такому випадку АТ зобов'язане здійснити викуп акцій, які належать вказаним акціонерам.

Отже, посилення захисту прав міноритарних інвесторів в Україні можна досягнути шляхом підвищення вимог до ПАТ. Якщо будуть захищені права інвесторів, то будуть залучатися інвестиції в економіку нашої країни, що, у свою чергу, покращить інвестиційний клімат в Україні. Зазначені заходи координуються з умовами реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, що позитивно впливає на динаміку її виконання.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів: Закон України від 7 квітня 2015 року № 289—VIII / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 2015. — № 25. — Ст. 188.

2. Дерев'янка Б. В. Застосування до іноземних холдингових компаній та їх українських корпоративних (дочірніх) підприємств зобов'язань з виконання державних програм / Б. В. Дерев'янка // *Visegrad journal on human rights*. — 2014. — № 2/2. — С. 117—121.

3. Дерев'янка Б.В. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності : навч. посібник / Б.В. Дерев'янка ; МВС України, Донецький юридичний інститут. — Донецьк : Видавничий дім «Кальміус», 2012. — 204 с.

4. Туркот О. А. Правовий захист акціонерних товариств від посягань на їх майно та органи управління : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Туркот Ольга Андріївна. — Кривий Ріг, 2015. — 240 с.

5. Про акціонерні товариства : Закон України від 17 вересня 2008 року № 514—VI / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 2008. — № 50—51. — Ст. 384.

6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів : пояснювальна записка до Проекту Закону (до реєстр.

№ 2259 від 27 лютого 2015 року) [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54219.

Туркот О.А. Щодо вдосконалення господарського законодавства відповідно до вимог Євросоюзу / О.А. Туркот // Проблеми розвитку науки господарського права і вдосконалення господарського законодавства: матеріали Круглого столу (4 грудня 2015 р.). – К.: Ліра-К, 2015. – С. 210–212.